

W ósmym miesiącu roku Słońce wędruje szybko na południe, obniżając w trakcie miesiąca wysokość górowania prawie o 10° . Wskutek tego czas jego przebywania nad horyzontem skróci się w Polsce o około 2 godziny. Od sierpnia na teren całego kraju wracają noce astronomiczne, dzięki czemu można powrócić do obserwowania najsłabszych nawet obiektów.

W pierwszej połowie nocy wysoko na niebie wędruje gwiazdozbiór Łabędzia, gdzie znajduje się m.in. długookresowa gwiazda zmienna χ Cygni. Jest to miryda, czyli gwiazda pulsująca, zmieniająca jasność od $+3,3$ do $+14,2^m$ w ciągu 408 dni. W tym roku gwiazda osiąga maksymalną jasność 22 sierpnia, zmieniając wygląd gwiazdozbioru Łabędzia na kilkadziesiąt dni. Sama gwiazda znajduje się na linii łączącej gwiazdy η Cyg i Albireo (β Cyg) jakieś $2,5^\circ$ od pierwszej z wymienionych gwiazd, a południk lokalny przecina niewiele przed północą.

1 sierpnia Księżyc zaprezentuje swoją tarczę oświetloną w połowie, świecąc $5,5^\circ$ pod Zuben Elgenubi, czyli gwiazdą α gwiazdozbioru Wagi. W tym czasie przebywa on daleko na południe od ekliptyki i do pełni, przez którą przejdzie 9 dnia miesiąca, jego wysokość na niebie nie przekroczy 20° . Tutaj warto wspomnieć o spotkaniu Księżyca w fazie 71% z Antaresem, czyli najjaśniejszą gwiazdą Skorpiona, 3 sierpnia, gdy wieczorem dystans między tymi ciałami niebieskimi zmniejszy się do 3° . Trzy dni później Księżyc w fazie zwiększonej do 93% minie w podobnej odległości Nunki, jedną z jaśniejszych gwiazd Strzelca.

Noce z 11 na 12 i z 12 na 13 sierpnia Księżyc spędzi w towarzystwie pary planet Saturn-Neptun. Do tego momentu jego faza spadnie poniżej 90%. Najpierw Księżyc pokaże się 7° na zachód od Saturna, a następnie w podobnej odległości, ale na północny wschód od planety z pierścieniami. Obie planety zbliżają się do wrześnieowych opozycji i świecą na niebie przez całą najciemniejszą część nocy, górując około godziny 3, a dystans między nimi wynosi około 1° . Saturn pojaśnieje do $+0,7^m$ przy średnicy tarczy $17''$. Jasność Neptuna wynosi $+7,8^m$. Pierścienie Saturna ponownie zaczną się zwężać i stosunek ich małej do wielkiej półosi zmniejszy się do 0,05.

16 sierpnia naturalny satelita Ziemi przejdzie przez ostatnią kwadrę, zajmując pozycję mniej więcej 8° na zachód od Plejad. Dobę później Księżyc przesunie się o 13° na wschód, świecąc 5° na wschód od nich. Niecałe 4° na południe od tej gromady gwiazd swoją pętlę na niebie kreśli planeta Uran, która w listopadzie przejdzie przez opozycję. Do końca sierpnia Uran zbliży się na mniej niż 3° do gwiazdy 4. wielkości 37 Tau, a jej blask wyniesie $+5,7^m$.

Po ostatniej kwadrze Księżyc stanie się ozdobą porannego nieba, wznosząc się wysoko na niebie, mimo małej fazy i niedużej odległości kątowej od Słońca. Bardzo dobrze widoczne stanie się tzw. światło popielate. Do nowiu, przez który przejdzie 23 sierpnia, czeka go kilka spotkań z jasnymi obiektami na niebie. 18 sierpnia Księżyc zaprezentuje tarczę w fazie 29%, zbliżając się na $2,5^\circ$ do gwiazdy El Nath, drugiej co do jasności

gwiazdy Byka. O godzinie 4 oba ciała osiągną wysokość prawie 40° .

Bardzo ciekawa konfiguracja stanie się udziałem Księżyca 20 sierpnia. Tego ranka jego sierp zwęzi się do 11% i o tej samej porze zajmie pozycję na wysokości 18° . W bezpośrednim jego sąsiedztwie znajdzie się kilka jasnych obiektów: 5° na lewo pokaże się para gwiazd Kastor i Polluks, czyli dwie najjaśniejsze gwiazdy Bliźniąt, tyle samo, tylko na prawo od Księżyca znajdzie się planeta Jowisz, $6,5^\circ$ na południe zaś da się dostrzec planetę Wenus. Dobę później Srebrny Glob zmniejszy fazę do 5%, tworząc trójkąt równoramienny z Polluksem i Wenus o długości ramion 9° .

Dwie najjaśniejsze planety na naszym niebie w sierpniu ucieszą wzrok obserwatorów nieba, tworząc całkiem ciasny układ. Na początku miesiąca to Wenus zajmie wyższą pozycję na niebie, do końca sierpnia pokona jednak ponad 35° , mijając po drodze Jowisza, który w tym samym czasie przesunie się o 6° . 12 sierpnia dystans między planetami zmniejszy się do mniej niż 1° , a 1 września Wenus przejdzie niewiele dalej od M44. W sierpniu Jowisz świeci blaskiem -2^m , przy średnicy tarczy $34''$. Wenus jest o 2^m jaśniejsza, średnica jej tarczy spadnie do $12''$, faza urośnie zaś do 84%.

W ostatniej dekadzie miesiąca poranne niebo ozdobi również planeta Merkury, która 19 sierpnia osiągnie swoją maksymalną elongację zachodnią, oddalając się od Słońca na 19° . Około godziny 4:30 planeta wzniesie się na wysokość 5° , a potem zacznie się zbliżać do Słońca, pozostając widoczna do końca sierpnia. W tym czasie jej jasność zwiększy się od 0^m do -1^m , przy tarczy o średnicy $6''$ i fazie rosnącej od 40% do 85%. 22 sierpnia bardzo cienki sierp Księżyca znajdzie się 6° od Merkurego, na godzinie 8 względem niego.

Na koniec sierpnia Księżyc przeniesie się na niebo wieczorne, jednak ze względu na niekorzystne nachylenie ekliptyki jest widoczny słabo, wędrując nisko i zachodząc niewiele po Słońcu. 31 sierpnia, mając tarczę oświetloną w połowie, pokaże się on ponownie 4° na lewo od Antaresa. Tym razem po jego drugiej stronie.

Ariel MAJCHER